

Kruispunt Migratie-Integratie

Expertisecentrum voor Vlaanderen - Brussel

VOORSTELLINGSBROCHURE 2011

Beste lezer,

Dit is de eerste voorstellingsbrochure van het Kruispunt Migratie-Integratie. Onze nieuwe organisatie werd op 10 januari van dit jaar geboren uit het voormalige Vlaams Minderhedencentrum.

Het nieuwe integratiedecreet van april 2009 stuurde onze opdrachten bij, paste ze aan en verruimde ze. We hebben het afgelopen jaar dan ook met zijn allen hard gewerkt om het oude VMC grondig te reorganiseren. Voor het Kruispunt tekenden we een nieuwe structuur uit, we voegden de nieuwe decretale opdrachten toe aan onze werking en schreven een volledig nieuw jaarplan.

In deze brochure lees je het resultaat van al dat werk.

Natuurlijk blijft onze core business 'werken aan een samenleving die verantwoord omgaat met migratie en de gevolgen ervan'. Daarbij kijken we nog steeds naar de noden en behoeften van de brede samenleving. Het Kruispunt wil die samenleving ondersteunen in haar zoektocht: hoe gaan we goed om met etnisch-culturele diversiteit?

We zijn dus geen belangenorganisatie voor de etnisch-culturele doelgroepen, evenmin als voor de integratiecentra, onthaalbureaus en sociaal tolk- en vertaaldiensten. Het Kruispunt Migratie-Integratie is een expertisecentrum. Meer dan ooit willen we garant staan voor objectieve en correctie informatie, gerichte gespecialiseerde kennis en een kwaliteitsvolle ondersteuning voor de thema's migratie en integratie.

De directie
maart 2011

Eindredactie: Els Roger
Foto cover: Lieven Soete
Opmaak: www.commsa.be
V.u.: Marleen Heysse, Vooruitgangstraat 323/1, 1030 Brussel

Inhoud

Wie zijn we en wat doen we?	3
Een expertisecentrum	3
Ons beleidskader: het integratiedecreet	5
Waarvoor doen we het?	9
Onze missie	9
Onze waarden	10
Onze visie op migratie, integratie en inburgering	11
Voor en met wie werken we?	12
Onze klanten	12
Onze partners	13
Wat doen we met onze kennis en expertise?	16
Onze strategie	16
Waarvoor kan je bij ons terecht?	17
Het meerjarenplan van het Kruispunt Migratie-Integratie	19
(Nieuwe) vormen van migratie en (nieuwe) groepen in de samenleving monitoren	20
Integratie als wederkerig proces bevorderen	22
Actief burgerschap verhogen	25
Integratie in de lokale context bevorderen	25
Communicatie en profilering verbeteren	27
Bijlagen	29

Wie zijn we en wat doen we?

Het Kruispunt Migratie-Integratie vzw is een expertisecentrum. Het is de opvolger van het Vlaams Minderheidscentrum. We zijn een vereniging zonder winstoogmerk. We zijn erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse overheid als een maatschappelijke voorziening in het kader van het Integratiedecreet. Daarnaast voeren we enkele projecten uit met Europese en experimentele middelen.

Een expertisecentrum

Het Kruispunt Migratie-Integratie is een expertisecentrum, gespecialiseerd in migratie en integratie. Het ontwikkelt kennis en expertise, en wisselt die uit met diensten, organisaties, overheden. Met als doel: **de samenleving helpen omgaan met migratie** en met de gevolgen ervan. Daarbij staat het gemeenschappelijke belang voorop, niet het belang van één groep.

Waarover gaat de expertise van het Kruispunt Migratie-Integratie?

We zoeken antwoorden op de vraag: hoe gaan we in Vlaanderen en Brussel om met (de gevolgen van) migratie?

Migratie

Hoe komen mensen van vreemde afkomst ons land en onze samenleving binnen? Hoe vangen we ze op? Wie heeft toegang tot het grondgebied? Welk verblijfsstatuut hebben nieuwe migranten? Hoe oriënteren we hen naar een zinvolle toekomst, hier of in een ander land?

Integratie

Integratie heeft te maken met: inburgering, gelijke kansen, toegankelijke voorzieningen, sociale cohesie. Hoe komen we tot meer samenhang tussen verschil-

lende mensen en groepen in onze samenleving? Hoe maken we voorzieningen en maatschappelijke sectoren toegankelijk voor iedereen? Hoe zorgen we ervoor dat alle burgers actief deelnemen aan de samenleving?

Alles hangt samen

Migratie, toegang tot het grondgebied, inburgering en participatie staan niet los van elkaar. Veel verschillende deelprocessen hebben met migratie en integratie te maken. Veel verschillende beleidsniveaus en -domeinen ook. Het Kruispunt Migratie-Integratie onderzoekt de wisselwerking, samenhang en tegenstellingen tussen die processen. Want ad hoc deelproblemen oplossen heeft geen duurzaam effect.

Een voorbeeld. Julien is een asielzoeker uit Congo. Hij doorloopt eerst een verblijfsprocedure. Mag hij blijven

of niet? Als hij blijft, bepaalt zijn verblijfsstatuut of hij een inburgeringstraject mag of moet volgen, en of hij het recht heeft om te werken.

Zijn inburgeringstraject is een eerste stap naar integratie. Maar hij zal pas echt kunnen participeren als hij terecht kan in voorzieningen. En vindt hij als begenadigd basketter ook zijn weg naar de sportclub?

Niet alleen ‘wat’, maar ook ‘hoe’

Kennis en expertise over migratie en integratie alleen is niet genoeg. De samenleving heeft ook allerlei vaardigheden nodig om met migratie en haar gevolgen om te gaan. Het Kruispunt Migratie-Integratie detecteert, benoemt en versterkt die vaardigheden.

Hoe bouwen we expertise op?

Theorie en praktijk gaan bij het Kruispunt hand in hand. We verzamelen, ontwikkelen, verbinden en ontsluiten kennis en expertise over onze thema's. We verzamelen en analyseren feiten. We brengen deskundigen uit verschillende disciplines of sectoren samen.

We bouwen die expertise op **samen met de sectoren** inburgering, integratie en sociaal tolken en vertalen. En we bouwen **eigen expertise** op. Bijvoorbeeld door de rechtspraak op te volgen, bestaand onderzoek te verzamelen, eigen praktijkonderzoek op te zetten. Of door op te volgen wat zich elders in Europa voordoet, eigen projecten uit te werken, methodieken te ontwikkelen.

IN DE PRAKTIJK

Het Kruispunt informeert over gezondheid en verblijfsstatuten

X moet een dringende operatie ondergaan maar kan zijn ziektekosten niet betalen. Hij komt terecht bij de sociale dienst van het ziekenhuis. Die heeft het niet eenvoudig. Wat is zijn exacte verblijfsstatuut? Hoe kunnen bijgevolg zijn kosten worden betaald? Aan welke voorwaarden moet hij voldoen? Welke stappen zijn er nodig? De dienst doet ook navraag bij het OCMW. Dat moet eveneens een zicht hebben op de vele verschillende procedures. Ziekenfondsen hebben dan weer informatie nodig over welke vreemdelingen ze wel of niet kunnen aansluiten bij de ziekteverzekering.

Het Kruispunt Migratie-Integratie heeft gespecialiseerde kennis over vreemdelingen en gezondheidszorg in huis. We informeren alle actoren: met vormingen, gespecialiseerde documentatie, een helpdesk en de website vreemdelingenrecht.be.

Ons beleidskader: het integratiedecreet

Het Kruispunt Migratie-Integratie vzw is erkend in het kader van het integratiedecreet van 1998, zoals gewijzigd in 2009. Voor de opdrachten die daaruit volgen, ontvangen we financiële middelen of subsidies van de Vlaamse overheid.

Wat is het integratiedecreet?

Wij voeren opdrachten van het integratiedecreet uit (het decreet betreffende het Vlaamse integratiebeleid). De Vlaamse overheid besliste met het decreet om structureel te investeren in de ontwikkeling van expertise over hoe we in Vlaanderen omgaan met migratie en integratie.

Tot 2009 was er het minderhedendecreet (het decreet van 28 april 1998 inzake het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden).

In 2009 is een wijzigingsdecreet goedgekeurd, dat van het minderhedendecreet een **integratiedecreet** maakte: het 'Decreet van 30 april 2009 tot wijziging van het decreet van 28 april 1998'.

Wat regelt het integratiedecreet?

- Het is de **basis van het Vlaamse integratiebeleid**: het regelt doelstellingen, doelgroepen, en de afbakening van verantwoordelijkheden.
- Het regelt de **erkenning en subsidiëring** van integratiecentra, integratiediensten, een participatieorganisatie, sociaal tolk- en vertaaldiensten en het 'Vlaams Expertisecentrum Migratie, Inburgering en Integratie'.

IN DE PRAKTIJK

Leren en bijleren

Leertrajecten, vormingen, opleidingen, werkplaatsen, denk- en trefdagen, trainingen...

Het Kruispunt Migratie-Integratie heeft een uitgebreid leeraanbod voor professionals binnen en buiten de sector. Vorig jaar volgden 1294 mensen een van onze vormingen.

Een greep uit het aanbod voor dit jaar: 'Werkplaats voor leerkrachten Maatschappelijke Oriëntatie', 'Diplomagelijkschakeling voor beginners', 'Intervisiebijeenkomsten voor coördinatoren, coaches', 'LOP-leertraject', 'Werken met sociaal tolken', 'Verblijfsprocedures gezinshereniging'.

Voor wie sociaal tolk of vertaler wil worden, is er een uitgebreid programma opleidingen en tests: het 'kwaliteitstraject'.

Het volledige overzicht is te vinden op www.kruispuntmi.be > vormingen

© Kruispunt M-I

© 2010 - StampMedia - Hasna Ankal

Wij voeren de opdrachten van het integratiedecreet voor het VLEMI uit: Vlaams Expertisecentrum Migratie en Integratie. Het decreet zegt dat die naam gewijzigd kan worden. We kozen vanaf 10 januari 2011 voor een nieuwe naam: **Kruispunt Migratie-Integratie, Expertisecentrum voor Vlaanderen - Brussel**. Tot dat moment heetten we Vlaams Minderhedencentrum. Meer over onze nieuwe naam lees je op bladzijde 18.

Het integratiedecreet geeft ons **vier grote taken**:

- Als **expertisecentrum** fungeren voor lokale besturen, organisaties, voorzieningen, integratiecentra en -diensten, ...
- de **activiteiten van integratiecentra coördineren en op elkaar afstemmen**
- de **onthaalbureaus** ondersteunen (uitvoeringsbesluit bij integratiedecreet)
- een centrale **ondersteuningscel** organiseren voor het **sociaal tolken en vertalen**

Hoe vullen we onze algemene opdrachten uit het decreet en de uitvoeringsbesluiten concreet in? Daarover gaan we in gesprek met de overheid. We sluiten met de overheid een convenant af. In het meerjarenplan komen de doelstellingen en acties voor de komende jaren te staan.

Het eerste Meerjarenconvenant is dat van 2011-2013. Op bladzijde 19 en verder lees je alles over onze doelstellingen voor het komende jaar.

IN DE PRAKTIJK

Samen een revisieprotocol voor vertalingen uitwerken

Sociaal vertaalopdrachten zijn heel uiteenlopend: er zijn immers tientallen talen en verschillende specialiteiten. Is er geen gecertificeerd vertaler voor een bepaalde opdracht, dan kan er een revisieprocedure op gang komen. Een vertaalspecialist kijkt de vertaling na. De Centrale Ondersteuningscel Sociaal tolken en vertalen werkt sinds 2010 met de sociaal vertaaldiensten aan een revisieprotocol. Welke revisiemethoden zullen de diensten hanteren? En vanaf wanneer wordt een vertaler als 'betrouwbaar' beschouwd? Een moeilijk proces, dat moet uitmonden in een gemeenschappelijk protocol.

De taken van het Kruispunt Migratie-Integratie volgens het integratiedecreet

Het **artikel 11** geeft ons samengevat de volgende opdrachten:

- de integratiecentra en -diensten ondersteunen en begeleiden (logistiek, administratief, inhoudelijk en kwaliteitsbeleid);
- de samenhang en stroomlijning van de integratiecentra organiseren door middel van een gemeenschappelijk doelenkader;
- gemeenschappelijke initiatieven opzetten;
- methodieken ontwikkelen en deskundigheid over de doelgroep uit het decreet bevorderen; de methodieken en deskundigheid aanbieden en in begeleiding ervan voorzien;
- inzake vreemdelingenrecht en internationaal privaatrecht: expertise opbouwen en ondersteuning aanbieden;
- een documentatiecentrum uitbouwen;
- knelpunten signaleren en beleidsaanbevelingen doen;
- de overdracht van de inburgeraar van het onthaalbureau aan de reguliere voorzieningen ondersteunen en faciliteren;
- acties rond beeldvorming en sensibilisering opzetten;
- samenwerkingsverbanden aangaan met relevante organisaties en instellingen;
- een samenwerkingsakkoord afsluiten met de participatieorganisatie en de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten.

Het **artikel 45/5** van het integratiedecreet bepaalt onze opdrachten voor het **sociaal tolken en vertalen**:

- de diensten voor sociaal tolken en vertalen inhoudelijk ondersteunen en begeleiden;
- kwaliteitsproject ontwikkelen en toepassen: tolken en vertalers opleiden en certificeren;
- gebruikers en potentiële klanten bekwaamen in het werken met tolken;
- het Vlaams Register voor sociaal tolken en vertalers beheren;
- optreden als kenniscentrum;
- knelpunten signaleren en beleidsaanbevelingen doen.

In het eerste **uitvoeringsbesluit** bij het integratiedecreet staan onze taken op het vlak van **inburgering**. Lees meer op badzijde 14.

“Een samenleving waarin verschillende mensen en groepen banden hebben met elkaar.”

© Lieven Soete

IN DE PRAKTIJK

Leertraject Interculturalisering

Voorzieningen beter leren omgaan met diversiteit is een belangrijke opdracht voor de integratiecentra. Voorzieningen moeten zich afstemmen op het functioneren in een multiculturele samenleving. Dat vraagt om een structurele verandering in de organisatiestructuur, bij de medewerkers, het cliënteel en het aanbod. Dat proces begeleiden is geen evidente taak. Hoe pak je het aan? Hoe genereer je duurzame verandering?

Het Kruispunt Migratie-Integratie werkte voor de begeleiders uit de centra een modulair Leertraject Interculturalisering uit. De bedoeling is samen methodieken en instrumenten in te oefenen en expertise te delen. Zo komen we geleidelijk tot een samenhangend aanbod ter ondersteuning van diverse sectoren.

Waarvoor doen we het?

Missie, visie en waarden van het Kruispunt Migratie-Integratie

Onze missie

- Het Kruispunt Migratie-Integratie werkt aan een samenleving die verantwoordelijk omgaat met migratie en de gevolgen van migratie en die constructief omgaat met etnisch-culturele diversiteit;
- een samenleving waar verschillende mensen en groepen banden hebben met elkaar;
- een samenleving waarin mensen met een migratiegeschiedenis evenwaardig participeren.

Zo'n samenleving komt slechts tot stand wanneer mensen met een migratiegeschiedenis én de gevestigde samenleving inspanningen doen.

Met het oog daarop ontwikkelt het Kruispunt vooral tools, instrumenten en structurele oplossingen.

© Lieven Soete

Naast verschillen zijn er altijd ook gemeenschappelijkheden.

IN DE PRAKTIJK

Ondersteuning voor de CAW's

Welke ondersteuning hebben medewerkers van CAW's (Centra Algemeen Welzijnswerk) nodig om mensen in een precair verblijfsstatuut goed te kunnen onthalen en begeleiden? Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk vroeg ons om die noden in kaart te brengen. Er bleek een sterke vraag te zijn naar visie, een handelingskader voor de hulpverlener. De CAW's wilden ook graag nieuwe methodieken ontwikkelen en uitwisselen over de bestaande expertise. Het Kruispunt Migratie-Integratie organiseerde, samen met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, een studiedag (2009) en een leertraject voor hulpverleners (2010). Een bundel met inspirerende methodieken zit in de pijplijn (2012).

Onze waarden

Ons maatschappijbeeld

- Ons democratisch politiek en juridisch systeem bepaalt, begrenst en bewaakt de rechten, plichten en vrijheden van ieder individu.
- Mensenrechten gelden voor iedereen, zonder onderscheid van kleur, geslacht, godsdienst, politieke overtuiging.
- Onze democratische samenleving streeft ernaar iedereen gelijkwaardig te laten participeren en zo te komen tot een goede sociale samenhang.

Ons mensbeeld

- Iedere mens is uniek.
- Iedere mens maakt deel uit van diverse groepen en subgroepen.
- Al die verschillende individuen en groepen samen vormen onze samenleving.
- We hebben respect voor verschillen en beschouwen ze als een potentiële meerwaarde.
- Naast verschillen zijn er ook altijd gemeenschappelijkheden, aanknopingspunten of gedeelde verantwoordelijkheden tussen mensen.

Onze visie op migratie, integratie en inburgering

Migratie

Migratie is een blijvend fenomeen. De komende jaren zullen de redenen waarom mensen (willen) migreren nog diverser worden.

Daarom is er een **integrale migratiepolitiek nodig**. Verschillende overheden in ons land stemmen daarin hun beleidsbeslissingen en de juridische spelregels op elkaar af.

Integratie

Integratie betekent **gedeeld burgerschap voor iedereen**: voor 'nieuwkomers', 'oudkomers', nieuwe en oude Vlamingen en Brusselaars.

Wat is er daartoe nodig? **Iedereen die hier verblijft, neemt zijn verantwoordelijkheid op** en levert een bijdrage aan een leefbare samenleving. Iedereen respecteert de verscheidenheid onder mensen. Iedereen wil in dialoog gaan. En iedereen draagt bij tot het garanderen van sociale grondrechten voor iedereen.

Er is een **'niet-onderhandelbaar kader'** waaraan iedere burger zich te houden heeft. In 2006 stelde minister Marino Keulen een commissie 'ter invulling van de cursus maatschappelijke oriëntatie' samen. Die beschreef een reeks 'onwrikbare uitgangspunten', namelijk vijf hoofdwaarden en drie brede stelsels van waarden en normen. Het Kruispunt volgt de benadering van die commissie 'Waarden en Normen'.

IN DE PRAKTIJK

Trefdag voor trajectbegeleiders

Voor de trajectbegeleiders uit de onthaalbureaus zetten we samen met de onthaalbureaus regelmatig een grote Trefdag op touw. Trajectbegeleiders uit heel Vlaanderen komen er bijleren, inspiratie opdoen, netwerken, ideeën uitwisselen en ook wel stoom afblazen. Het programma bestaat uit een keuze aan workshops. De deelnemers gaan er in op vragen als: hoe ga ik om met cliënten met psychologische problemen? Hoe voer ik oriënterende gesprekken? Hoe ga ik om met confrontaties? Hoe coach ik competenties?

Inburgering

Inburgering maakt deel uit van en is de eerste stap naar integratie. Het doel van inburgering is immers: mensen met een migratiegeschiedenis beter toerusten om een rol op te nemen in onze samenleving (Vlaanderen en Brussel). Dat gebeurt vanuit wie ze zijn en wat ze meebrengen (talenten, competenties, diploma's, ...). Het primaire inburgeringstraject stimuleert de zelfredzaamheid van mensen met een migratiegeschiedenis en verhoogt zo de kansen op gedeeld burgerschap. Secundaire inburgering is het beleid dat de voorzieningen in de samenleving stimuleert en ondersteunt om toegankelijker te worden voor inburgeraars. Hoe kunnen ze goed omgaan met die doelgroep?

Meer over het inburgeringstraject: zie bladzijden 14, 23 en 25.

Voor en met wie werken we?

Onze klanten

Het Kruispunt Migratie-Integratie werkt voor de hele samenleving. In het bijzonder werken we voor professionals, organisaties en overheden.

We bieden onze expertise aan **alle professionals** aan die te maken krijgen met migratie- en integratievraagstukken:

- diensten, instellingen en organisaties voor welzijn, onderwijs, vrije tijd, werk, gezondheid... Bijvoorbeeld scholen, CAW's, OCMW's, advocaten, sociale diensten
- van ziekenhuizen, (huis)artsen, ziekenfondsen, Kind & Gezin;
- ambtenaren en beleidsmakers van verschillende overheden: lokale, provinciale, Vlaamse en federale. De Vlaamse administratie Binnenlands bestuur en de Vlaamse en federale kabinetten die werken aan de integratie van mensen met een migratieachtergrond doen een beroep op ons voor objectieve informatie voor hun beleidsvoorbereidend werk.

© © 2010 – StampMedia – Boumediene Belbachir

Onze partners

Met de integratiecentra, onthaalbureaus, sociaal tolken en vertaaldiensten heeft het Kruispunt een speciale band. Zij zijn klant, maar ook partner. We werken niet alleen met hen samen, we putten tegelijk een deel van onze expertise uit die samenwerking.

De integratiecentra

Er zijn acht integratiecentra in Vlaanderen en Brussel:

- Antwerps Minderhedencentrum de8
- Intercultureel Netwerk Gent
- ODiCe - Oost-Vlaams Diversiteitscentrum
- Prisma, één in diversiteit
- Provinciaal Integratiecentrum Limburg
- Provinciaal Integratiecentrum (PRIC) Vlaams-Brabant
- deSOM
- Regionaal Integratiecentrum Foyer

Wat doen ze?

Net als het Kruispunt Migratie-Integratie hebben de centra de opdracht om de samenleving te leren omgaan met diversiteit. Hoe werk je met doelgroepen? Hoe voer je een integratiebeleid? Hun kerntaken volgens het Integratiedecreet:

- voorzieningen toegankelijker maken voor mensen met een migratiegeschiedenis;
- het samenleven in diversiteit bevorderen.

IN DE PRAKTIJK

Tiener-nieuwkomers: hoe helpen we ze op weg?

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat zestien- tot achttienjarige minderjarige nieuwkomers hun weg vinden in de maatschappij? Wat zijn hun effectieve noden inzake taal, maatschappelijke oriëntatie, onderwijs, empowerment? Wat zijn hun ambities? Voor scholen is het vaak niet eenvoudig om met die leerlingen een zinvolle schoolcarrière op te bouwen. Het Kruispunt bracht onthaalbureau bon vzw en onderwijskoepels samen, met als vertrekpunt het vakantieprogramma dat bon voor zulke jongeren ontwikkelde. Daaruit vloeide het plan voort om een lerend jongeren netwerk op te zetten: een experiment om de resultaten van dat vakantieprogramma verder te exploreren.

Hun ondersteuningsaanbod kan veel vormen aannemen: nieuwsbrieven en helpdesks, samenwerking, deskundigheidsbevordering, projectontwikkeling, procesbegeleiding of beleidsadviezen. De centra voeren ook een gezamenlijke omgevingsanalyse om voeling te houden met maatschappelijke trends en noden.

Hoe werkt het Kruispunt Migratie-Integratie met de centra samen?

Het Kruispunt ondersteunt medewerkers van integratiecentra in hun job. Onder andere via trainingen, interventie en leertrajecten.

Daarnaast heeft het Kruispunt Migratie-Integratie een coördinerende rol:

- samen met de centra voeren we een omgevingsanalyse uit;
- we werken een gemeenschappelijk doelenkader uit;
- we streven naar afstemming van het aanbod van de verschillende centra;
- we zetten samen experimenten op.

De onthaalbureaus

Er zijn acht onthaalbureaus:

- Onthaalbureau Inburgering Antwerpen
- Brussels Onthaalbureau (bon)
- Kom-Pas Gent
- Inburgering Oost-Vlaanderen
- Onthaalbureau Limburg
- Onthaalbureau provincie Antwerpen (Prisma)
- Onthaalbureau Inburgering Vlaams-Brabant
- Inburgering West-Vlaanderen - deSOM.

Wat doen ze?

Onthaalbureaus organiseren inburgeringstrajecten. Het inburgeringsdecreet geeft hen die opdracht.

Wie komt in aanmerking voor een inburgeringstraject?

- de meeste categorieën vreemdelingen die legaal in België verblijven en ingeschreven zijn in Vlaanderen of Brussel;
- Belgen die in het buitenland geboren zijn en van wie minstens één ouder niet de Belgische nationaliteit heeft.

Voor een deel van die groepen is het inburgeringstraject verplicht.

De onderdelen van het inburgeringstraject zijn: een beginnerscursus Nederlands, een cursus maatschappelijke oriëntatie en een pakket loopbaanoriëntatie. Tijdens het traject worden de inburgeraars individueel begeleid door een trajectbegeleider.

Wat doet het Kruispunt Migratie-Integratie voor de onthaalbureaus?

Het uitvoeringsbesluit bij het integratiedecreet geeft het Kruispunt Migratie-Integratie de opdracht het Vlaamse inburgeringsbeleid te ondersteunen en mee uit te voeren. Meer bepaald:

- de onthaalbureaus inhoudelijk ondersteunen met het oog op efficiëntie, effectiviteit en kwaliteit;
- gemeenschappelijke initiatieven bevorderen;
- optreden als expertisecentrum inburgering;
- knelpunten signaleren en beleidsaanbevelingen voor het Vlaams inburgeringsbeleid aan de Vlaamse overheid bezorgen.

© Lieven Soete

De sociaal tolk- en vertaaldiensten

Er zijn negen sociaal tolk- en vertaaldiensten in Vlaanderen en Brussel:

- Ba-bel, Vlaamse Tolkentelefoon
- Sociaal Vertaalbureau Brussel Onthaal
- Provinciaal Aanbod Sociaal Tolken voor Anderstaligen in Vlaams-Brabant (PASTA)
- Tolkendienst Provincie Antwerpen (TOPA)
- Stedelijke Tolk- en Vertaaldienst Antwerpen (STA)
- Provincie Oost-Vlaanderen, dienst Maatschappelijke Participatie - team insluiting en diversiteit, Tolk- en Vertaalservice
- Tolk- & Vertaalservice Gent (TVGent)
- Sociaal Tolkendienst deSOM West-Vlaanderen
- Sociale Tolkendienst Limburg

Wat doen ze?

De sociaal tolk- en vertaaldiensten voeren tolk- en vertaalopdrachten uit voor ambtenaren en hulpverleners, zodat de communicatie met anderstalige cliënten vlot verloopt. De diensten schakelen daarvoor bij voorkeur mensen in met het certificaat sociaal tolk of vertaler.

Hoe werkt het Kruispunt Migratie-Integratie samen met de tolk- en vertaaldiensten?

De Centrale Ondersteuningscel voor Sociaal Tolken en Vertalen (COC) van het Kruispunt Migratie-Integratie ondersteunt de diensten inhoudelijk en brengt de diensten maandelijks samen voor overleg. Ze leidt sociaal tolken en vertalers op, reikt certificaten uit en beheert het Vlaams Register voor sociaal tolken en vertalers.

IN DE PRAKTIJK

Gemeenteambtenaren bijstaan in complex internationaal privaatrecht

Lokale ambtenaren burgerzaken spelen een belangrijke rol bij de toepassing van het internationaal privaatrecht. Zij worden heel regelmatig geconfronteerd met complexe vragen. Mag een Argentijnse vrouw bij haar huwelijk de naam van haar Belgische echtgenoot aannemen? Kan een echtscheidingsbeslissing uit Turkije erkend worden? Kan een Congolese man in België een kind erkennen? Het Kruispunt Migratie-Integratie biedt die ambtenaren ondersteuning. Dat doen we door regelmatig vormingen te geven. Daarnaast kunnen zij met gerichte vragen steeds terecht op onze juridische helpdesk.

Lokale besturen (steden, gemeenten, OCMW's)

Een aantal steden, gemeenten heeft een eigen **integratiedienst**. Die adviseert het gemeentebestuur in zijn integratiebeleid. Hij ondersteunt de gemeentelijke diensten. En hij werkt samen met lokale verenigingen en voorzieningen.

Integratiediensten maken deel uit van de gemeentelijke administratie: ze zijn een aparte dienst of een onderdeel van een andere dienst. Niet elk bestuur heeft zo'n aparte integratiedienst.

Hoe werkt het Kruispunt Migratie-Integratie samen met de lokale besturen?

Het Kruispunt heeft een ondersteuningsaanbod voor integratiediensten. Dat omvat in hoofdzaak informatie, vorming, leertrajecten en advies op maat. Daarnaast is het Kruispunt betrokken bij het overleg van integratiediensten met het betrokken provinciaal integratiecentrum.

In een samenwerkingsovereenkomst met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) hebben we omschreven wie welke taken opneemt in de ondersteuning van de lokale besturen rond migratie, de gevolgen van migratie en hoe ze daarmee kunnen omgaan.

Wat doen we met onze kennis en expertise?

Onze strategie

Ons doel is de expertise over migratie en integratie te **verbreden**: voor meer mensen en diensten toegankelijk maken.

Maar we willen de expertise ook **verdiepen**. We maken organisaties deskundiger. We stellen professionals in staat autonoom problemen aan te pakken in verband met migratie en integratie.

Ten slotte streven we ernaar de expertise te **verankeren**, om structurele veranderingen te realiseren. Bij organisaties enerzijds, in het beleid anderzijds.

Waarvoor kan je bij ons terecht?

Voor onze meerjarenplanning hebben we onze werking in vier operationele doelstellingen gevat. Die willen we voor elk van onze strategische thema's realiseren.

We ontwikkelen en ontsluiten permanent en systematisch kennis en informatie

We houden voortdurend de vinger aan de pols van de actualiteit over migratie en integratie. We doen permanent en systematisch **kennis en informatie** op, diepen die uit en vertalen ze.

We kijken daarbij naar Vlaanderen en Brussel, onze regio en buurten, maar ook naar de wisselwerking met België en Europa.

Dat doen we via nieuwsbrieven, websites, helpdesks, enzovoort. Maar ook door mensen rond te tafel te brengen en netwerken uit te bouwen.

Aan de overheid doen we constructieve **beleidsvoorstellen**. Onze adviezen gaan over het integratiebeleid in alle sectoren waar Vlaanderen en Brussel de verantwoordelijkheid voor dragen: onderwijs, arbeid, welzijn, gezondheidszorg. En over de randvoorwaarden voor het werk van integratiecentra, diensten, sociaal tolk- en vertaaldiensten en onthaalbureaus.

We stellen daarnaast correcte en objectieve informatie ter beschikking over het federaal migratie- en asielbeleid.

We ontwikkelen en ontsluiten methodieken

Om te kunnen omgaan met (de gevolgen van) migratie is er voortdurend nood aan nieuwe methodieken, manieren, werkwijzen, en beleidskaders, ...

Het Kruispunt Migratie-Integratie is steeds op zoek naar nieuwe **instrumenten**.

© Stad Gent

IN DE PRAKTIJK

Vlaamse overheid adviseren over woonwagenbeleid

De Vlaamse overheid werkt aan een omvattend Strategisch plan woonwagenbewoners. Dat moet een beleid uitstippelen om het tekort aan terreinen op te vangen, maar ook om de doorstroom van woonwagenbewoners naar onderwijs en hun participatie aan de arbeidsmarkt te verbeteren. Wij adviseren en begeleiden de Vlaamse overheid. We vertrekken van onze kennis van de lokale noden en ervaringen op het terrein. Het Kruispunt Migratie-Integratie ondersteunt immers gemeenten en provincies inzake woonwagenterreinen. We organiseren ervaringsuitwisselingen tussen terreinbeheerders, we geven gemeentelijke diensten adviezen voor een werkbare aanpak, en we maken als expert deel uit van de Vlaamse Woonwagencommissie.

We bieden diverse leervormen aan

We bieden **leervormen** aan voor professionals, zodat zij de ontwikkelde instrumenten kunnen gebruiken in hun werk.

Ook **vaardigheden trainen en competenties ontwikkelen** is cruciaal voor professionals om hun werk in de samenleving te kunnen doen. Voor (kandidaat-)sociaal tolken en vertalers verzorgen we opleiding en certificering.

We leveren samen met de integratiecentra **advies en begeleiding op maat** voor instellingen die begeleiding zoeken in hun veranderingsproces.

We begeleiden ook professionals met vragen over omgaan met etnisch-culturele diversiteit in hun dienst of organisatie. Bijvoorbeeld:

- Hoe bereiken we een diverser publiek met onze hulpverlening?
- Hoe voeren we een efficiënt lokaal integratiebeleid?
- Hoe gaan we om met diversiteit op de werkvloer?

We coördineren en stemmen af

Een belangrijke opdracht van het Kruispunt Migratie-Integratie is mensen samenbrengen: voortdurend afstemmen, en de krachten van onze partners en andere professionals bundelen en coördineren.

Inspanningen, tijd en middelen benutten we pas optimaal als we producten en leervormen niet los van elkaar maar in onderlinge samenwerking ontwikkelen.

Het Kruispunt Migratie-Integratie

Waarin zijn we uniek?

We ontwikkelen een brede kijk op de gevolgen van migratie. Wat houdt dat in?

Dit is wat wij willen zijn:

- Een **Kruispunt** van perspectieven. We kijken door meerdere brillen. We werken in een ruim en divers netwerk. Zodat de héle samenleving er beter van wordt.
- Een **Kruispunt** van sectoren en disciplines. Waar experts uit verschillende sectoren en disciplines samenwerken.
- Een **Kruispunt** van theorie en praktijk. Want we willen structureel en duurzaam werken.
- Een **Kruispunt** voor ontmoetingen. We slaan bruggen tussen organisaties en tussen mensen. We zijn geen belangenbehartigers van één groep.

IN DE PRAKTIJK

Gespecialiseerde kennis over vreemdelingenrecht en IPR

Welke verblijfsstatuten zijn er? En welke rechten hebben vreemdelingen in België? Het Kruispunt Migratie-Integratie heeft een grote expertise in vreemdelingenrecht, internationaal privaatrecht (IPR) en medisch gerelateerde vragen over vreemdelingenrecht. We geven informatie, advies en vorming voor hulpverleners, advocaten, overheidspersoneel en andere betrokkenen. Onder andere via een telefonische helpdesk, de website Vreemdelingenrecht, drie e-zines en praktijkgerichte vormingen.

Het meerjarenplan van het Kruispunt Migratie-Integratie

Onze werking voor de komende drie jaren hebben we samengevat in vijf grote strategische doelstellingen:

1. **(Nieuwe) vormen van migratie en (nieuwe) groepen in de samenleving monitoren**
2. **Integratie als wederkerig proces bevorderen**
3. **Actief burgerschap verhogen**
4. **Integratie in de lokale context bevorderen**
5. **Communicatie en profilering verbeteren**

Hierna kan je lezen welke thema's we dit jaar binnen die doelstellingen aanpakken en wat we willen realiseren.

(Nieuwe) vormen van migratie en (nieuwe) groepen in de samenleving monitoren

De regels voor internationale migratie en de toegang tot ons land worden bepaald op verschillende niveaus:

- internationale mensenrechtenverdragen;
  - Europese richtlijnen en verordeningen;
  - federale wetgeving
  - administratieve praktijken van de Dienst Vreemdelingenzaken en van lokale besturen
  - de rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en van andere rechtbanken en hoven
- Vlaanderen oefent zijn bevoegdheden uit binnen dat complexe kader.

Het Kruispunt Migratie-Integratie wil inzichten geven in dat geheel. Hoe werken al die niveaus op elkaar in? Hoe lossen we binnen dat kader knelpunten op?

Thema 1. Het (federale) vreemdelingenrecht en het internationaal privaatrecht

Expertise opbouwen en ondersteuning bieden over vreemdelingenrecht en internationaal privaatrecht (IPR) is een opdracht die het integratiedecreet ons letterlijk toewijst. Veel Vlaamse en lokale ambtenaren, hulpverleners en bedrijfsleiders... hebben vragen over de toepassing van dat juridisch kader.

Ook voor onthaalbureaus, die bepalen wie een inburgeringstraject mag of moet volgen, is een goede kennis van verblijfsstatuten een must.

Het Kruispunt wil hen actuele en volledige informatie bieden. De kennis die we opbouwen over het Belgische en Europese beleidsniveau maken we zichtbaar en bruikbaar voor onze partners. Het vreemdelingenrecht en IPR zijn voortdurend in evolutie. We houden alle ontwikkelingen systematisch bij en verwerken ze in onze diverse producten.

We geven ook beleidsadviezen. We stellen onze expertise ter beschikking van beleidsmakers, en zoeken op die manier ook naar structurele antwoorden op knelpunten die op onze helpdesk Vreemdelingenrecht en IPR gemeld worden.

Het Kruispunt werkt rond deze thema's samen met partners op Vlaams, nationaal en lokaal niveau, en brengt experts samen. Bijvoorbeeld de VVSG, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Belgisch Comité voor Hulp aan de Vluchtelingen, het Centrum voor Gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

Thema 2. Gezinsmigratie

Gezinsmigranten zijn na EU-burgers de grootste groep nieuwkomers in Vlaanderen. De meeste oproepen op onze juridische helpdesk gaan over gezinsmigratie. In het publieke debat krijgt deze vorm van migratie veel aandacht. En de minister van Inburgering benoemt gezinsmigratie expliciet als prioriteit in zijn beleidsbrief 2010-2011.

Het Kruispunt bereidt een analyserapport voor over de bestaande praktijken, hiaten en noden op het vlak van gezins- en huwelijksmigratie. Dat moet uitmonden in adviesnota's voor beleidsmakers. We bieden ook vormingen aan over gezinshereniging.

De projectoproep Managers van Diversiteit 2010 van de Vlaamse overheid had als thema huwelijksmigratie. Het Kruispunt kreeg de opdracht om die projecten op te volgen en te ondersteunen, en om de resultaten zichtbaar te helpen te maken. De methodieken en instrumenten uit die projecten zullen stof bieden voor beleidsadvies, zodat ook andere sectoren gebaat zijn met de verzamelde inzichten.

Thema 3. Midden- en Oost-Europese migranten (Roma)

Veel hulpverleners, scholen, ambtenaren en lokale besturen hebben vragen over Midden- en Oost-Europese migranten, en vooral over de Roma. Het Kruispunt wil hen actuele en volledige informatie bieden, expertise en goede praktijken. Ze konden tot nu toe al bij ons terecht voor informatie en advies.

Die rol wordt nu uitgebreid. De minister van Inburgering lanceerde in 2010 een actieplan Roma. Hij geeft het Kruispunt Migratie-Integratie de opdracht om een meldpunt Roma te organiseren voor lokale besturen. Dat aanspreekpunt bouwen we dit jaar uit.

De vragen en signalen die we zo ontvangen, bundelen we. Ze vormen stof voor een analyserapport en voor beleidsvoorstellen.

Met de Romawerkers uit de integratiecentra en diensten zetten we een intervisietraject op. En samen met de integratiesector lijsten we de behoeften van de lokale besturen op. We willen een praktijkproject rond Roma-brugfiguren op touw zetten.

Thema 4. Niet begeleide minderjarigen

Hoe groot de heel kwetsbare groep van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in ons land is, is niet bekend. Maar hun aantal zou jaarlijks toenemen. In deze materie kruisen federale en Vlaamse bevoegdheden elkaar: verblijfsrecht, inburgering, onderwijs, vrije tijd...

Het Kruispunt stelt zich tot doel de problemen en noden te analyseren. Zo is er het precair statuut van deze jongeren en de problemen en noden waarvoor de sectoren die met hen werken komen te staan: bijvoorbeeld het opvangtekort of de instap in het onderwijs.

Het Kruispunt wil het brede onderwijsveld goed informeren over deze groep en over andere groepen van

© 2010 - StampMedia - Hasna Ankal

nieuwkomers. Zo willen we de toegankelijkheid van het onderwijs helpen verhogen en de nieuwkomers een volwaardig perspectief bieden. We denken samen met het Agentschap Binnenlands bestuur en de onderwijskoepels na over de beste manier om de knelpunten aan te pakken.

Thema 5. Mensen zonder wettig verblijf

Het integratiedecreet bepaalt dat mensen zonder wettig verblijf georiënteerd moeten worden naar een zinvol toekomstperspectief. Vooral hulpverleners, scholen, ziekenhuizen en lokale besturen hebben vragen over die groep. Samen met de Centra voor Algemeen Welzijnswerk en de integratiecentra werkt het Kruispunt Migratie-Integratie aan methodieken voor toekomstoriëntatie.

De samenwerking met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk wordt voortgezet: er komt een handelingskader voor de hulpverlening, en een praktijkgerichte inspiratiebundel voor CAW's die veel mensen zonder wettig verblijf als cliënten hebben.

Integratie als wederkerig proces bevorderen

Om integratie echt mogelijk te maken heeft onze samenleving nood aan inspanningen van iedereen. Van de nieuwkomers en 'oudkomers', maar ook van de mensen, voorzieningen en organisaties uit de ontvangende maatschappij.

Vlaamse en Brusselse voorzieningen leveren inspanningen om toegankelijker te zijn voor mensen met een migratiegeschiedenis. Het Kruispunt Migratie-Integratie werkt daaraan mee.

Thema 1. Sociaal tolken en vertalen

De inzet van sociaal tolken en vertalers maakt overheidsdiensten en voorzieningen toegankelijker voor mensen met een migratiegeschiedenis. Het nieuwe integratiedecreet geeft de sector van sociaal tolken en vertalen een wettelijke basis.

Het geeft het Kruispunt Migratie-Integratie de opdracht om de centrale ondersteuningscel voor sociaal tolken en vertalen (COC) te organiseren. De COC ondersteunt de decentrale diensten voor sociaal tolken en vertalen.

Met de COC hebben we tegelijk een ondersteuningsdienst, een expertisecentrum en een opleidings- en testcentrum voor sociaal tolken en vertalen in huis. We organiseren selecties, opleidingen en proeven voor sociaal tolken en vertalers in Vlaanderen en Brussel. De hele procedure staat overzichtelijk uitgelegd op onze website www.sociaaltolkenenvertalen.be.

We stemmen het aanbod van sociaal tolken en vertalers af op de noden van de organisaties.

De sociaal tolk- en vertaaldiensten ondersteunen we met advies, vormingsactiviteiten, werkgroepen en fora. We bewaken de kwaliteit van het aanbod. En we streven naar een gelijkwaardig aanbod aan sociaal tolken en vertalen in alle Vlaamse steden en provincies.

Kan de opleiding en de certificering van sociaal tolken en vertalers verankerd worden in het regulier onder-

wijs? Kan de preselectietest voor kandidaat-sociaal tolken en vertalers verankerd worden in de Huizen van het Nederlands? Daarrond voeren we onderzoek. We werken ook aan een gemeenschappelijk beroepscompetentieprofiel voor sociaal vertalers. Voor sociaal tolken is zo'n profiel al uitgewerkt.

Thema 2. Veranderingsprocessen bij diensten en organisaties begeleiden

Een centrale opdracht van de integratiecentra is organisaties begeleiden bij interculturaliseringsprocessen. Het Kruispunt ondersteunt de centra daarin en stemt hun werk op elkaar af.

Wat verstaan we onder interculturalisering? Het is een proces van verandering waarbij voorzieningen hun werking afstemmen op de multiculturele samenleving waar ze deel van uitmaken. Dit houdt in dat ze werken aan een vlotte toegankelijkheid voor mensen met een migratieachtergrond. Ze krijgen immers te maken met een steeds diversere groep 'klanten'. Drempels in toegankelijkheid hebben te maken met bekendheid, bereikbaarheid, begrijpelijkheid, vertrouwen, afstemming van het aanbod op de noden, enz. Tegelijk werkt de voorziening aan manieren om positief om te gaan met diversiteit, om de diversiteit in en om de organisatie tot een meerwaarde te maken.

Zo'n verandering verloopt meestal in fasen. Ze werkt in op verschillende aspecten van de organisatie:

- management en organisatiebeleid (visie, missie, strategische keuzes,...);
- personeelsbeleid (aanwervingen, vorming,...);
- cliënteel;
- aanbod;
- communicatie en beeldvorming.

Wat staat er op ons programma?

Voor de beginnende en ervaren procesbegeleiders uit de sector heeft het Kruispunt een leertraject interculturalisering lopen.

© Roger Price – Creative Commons

Er zijn een aantal basismodules. Die gaan we in 2011-2012 nog uitbreiden en verfijnen. Daarnaast staan er opnieuw interviews op het programma. Er kan ook ondersteuning op maat gevraagd worden.

Het Kruispunt gaat ook aan toegankelijkheid werken met Naric Vlaanderen, de dienst diplomagelijkschakeling van de administratie onderwijs.

En we plannen een analyse van het profiel van de zogenaamde brugfiguren: intermediairen die in verschillende sectoren worden ingezet om de kloof tussen doelgroepen en voorzieningen te overbruggen.

Met scholen werken we aan toegankelijker onderwijs voor kinderen en jongeren met een migratiegeschiedenis. Hoe kunnen ze het thema gelijke onderwijskansen in de praktijk brengen? Overleg vindt plaats in de Lokale Overlegplatforms (LOP), waar partners van binnen en buiten het onderwijs samen zoeken naar verbeteringen. We organiseren en faciliteren ook overleg met bijvoorbeeld onthaalbureaus en met de pedagogische begeleidingsdiensten van de onderwijsnetten.

Verder organiseert het Kruispunt vormingen en studiedagen over inschrijvingsrecht, sociale mix, vergaderen in een LOP-context...

Anderstalige nieuwkomers willen we ten slotte ook op de beleidsagenda zetten. Daarbij geven we extra aandacht aan precaire groepen zoals niet-begeleide minderjarigen.

Thema 3. De overgang van het primair naar het secundair inburgeringstraject

Het Kruispunt Migratie-Integratie ondersteunt de onthaalbureaus. Het integratiedecreet bepaalt bovendien dat we de overdracht van de inburgeraar van het onthaalbureau aan reguliere voorzieningen ondersteunen en faciliteren.

Dat leggen we even uit.

Het primaire inburgeringstraject wordt georganiseerd door de onthaalbureaus inburgering. Het bestaat uit de cursus maatschappelijke oriëntatie, een cursus Nederlands, loopbaanoriëntatie naar werk, of studies en sociale participatie, en trajectbegeleiding. Het doel is nieuwkomers zelfredzaam te maken om aansluiting te vinden bij deze samenleving. De inburgeraar wordt doelgericht geïnformeerd, georiënteerd en begeleid naar die 'aansluiting'.

Secundaire inburgering is het beleid dat de voorzieningen in de samenleving toegankelijk maakt voor nieuwkomers. Niet het onthaalbureau maar de reguliere voorzieningen zijn verantwoordelijk voor het secundaire traject.

De overgang van het primair naar het secundair traject verloopt niet altijd even vlot.

Voor inburgeraars die willen gaan werken, neemt de VDAB de begeleiding voor zijn rekening. Ook voor wie wil gaan studeren, is er een intermediair systeem in de maak. Verder ondersteunen we met de VDAB een proefproject diplomagelijkschakeling en ontwikkelen we een procedure die rekening houdt met Elders Verworven Competenties en Kwalificaties.

Maar een niet onbelangrijke groep inburgeraars wil vooral werken aan hun sociale zelfredzaamheid: zij kiezen het perspectief van de sociale participatie. We gaan vooral voor die groep op zoek naar de link tussen het primaire en het secundaire inburgeringstraject. We willen de werking van de onthaalbureaus voor die groep ondersteunen, en zoeken daarvoor aansluiting met integratiecentra en andere partners.

Ook inburgeringscoaches kunnen een instrument zijn om beide trajecten beter met elkaar te verbinden. Inburgeringscoaches zijn vrijwilligers die nieuwkomers willen helpen een sociaal netwerk uit te bouwen. We ondersteunen de projecten Managers van Diversiteit die dit jaar rond dat thema werken.

Thema 4. Taalbeleid

Kennis van het Nederlands opent deuren naar werk, opleidingen, maatschappelijke participatie. In Vlaanderen en Brussel wonen veel mensen met een andere thuistaal dan het Nederlands. De manier waarop we omgaan met die meertaligheid kan hen stimuleren of juist belemmeren om Nederlands te leren.

Tegelijk vinden we dat er ook situaties zijn waarin anderstaligen hun moedertaal moeten kunnen gebruiken. Je moedertaal gebruiken is niet alleen een recht, het draagt ook bij tot het sociaal-emotioneel welbevinden, en soms is het gewoonweg functioneler. Bijvoorbeeld omdat het in bepaalde gevallen het leerproces kan versnellen.

De Huizen van het Nederlands zijn de experts op het vlak van taalbeleid. Hetzelfde geldt voor de pedagogische begeleidingsdiensten in het onderwijs. Het Kruispunt zal samenwerking met hen zoeken om onze werkingen beter op elkaar af te stemmen. Samen met het Steunpunt Diversiteit & Leren en het Centrum voor Taal en Onderwijs werken we ook aan een website www.meertaligheid.be voor professionals die met anderstalige kinderen werken.

Thema 5. Ouderbetrokkenheid

Wederzijdse betrokkenheid van ouders en school kan bijdragen aan de integratie van kinderen in onze samenleving, en kan zo meer toekomstmogelijkheden voor hen creëren. Ook de minister van Inburgering wijst in zijn beleidsbrief op het belang van ouderbetrokkenheid. Een krachtige samenwerking tot stand brengen tussen ouders en school is een verantwoordelijkheid voor beide partijen. Samen met de integratiecentra heeft het Kruispunt een werkkader ontwikkeld. Hoe kan je een beeld krijgen van de betrokkenheid? Hoe kan je de betrokkenheid verhogen? We beschrijven een aanpak op zeven dimensies. Dat kader gaan we dit jaar verder verfijnen en toepassen in de integratiesector. We bieden het ook aan de onderwijspartners aan, bijvoorbeeld de pedagogische begeleidingsdiensten. Voor de Vlaamse overheid formuleren we een beleidsadvies over dit thema.

Actief burgerschap verhogen

Integratie betekent 'gedeeld burgerschap voor iedereen': voor mensen met een migratiegeschiedenis ('nieuwkomers', 'oudkomers') en voor mensen uit de ontvangende maatschappij. Iedereen die hier verblijft, heeft zijn bijdrage te leveren aan een leefbare samenleving.

Thema 1. Het primaire inburgeringstraject

Het Kruispunt Migratie-Integratie krijgt van de Vlaamse overheid de opdracht om de onthaalbureaus te ondersteunen. Die ondersteuning richten we in de eerste plaats naar de belangrijkste opdracht van de onthaalbureaus: het primaire inburgeringstraject.

Het Kruispunt analyseert en bundelt goede praktijken. En net als de vorige jaren bieden we opnieuw vormen, werkplaatsen en leertrajecten aan voor alle medewerkers van de onthaalbureaus.

Samen met de 'TB-coaches' starten we met de actualisering van de methodiek voor trajectbegeleiding (TB). Tegelijk ook werken we aan vernieuwing en uitbreiding van het aanbod voor trajectbegeleiders.

Voor Maatschappelijke Oriëntatie (MO) geven we in samenwerking met de onthaalbureaus verder vorm aan een nascholingsplan voor de MO-leerkrachten. Dat plan wordt in de loop van 2011 uitgevoerd. Voor MO-leerkrachten organiseren we dit jaar opnieuw een trefdag. Met de kwaliteitscoördinatoren van de onthaalbureaus werken we rond competentie management. Voor leidinggevendenden organiseren we overleg, leertafels en interviewsbijeenkomsten.

Met academici en experts uit onderzoekscentra ten slotte onderhouden we een netwerk met het oog op verdere professionalisering van de onthaalbureaus.

Hoe omgaan met meertaligheid? Het is een van de thema's waarrond we werken.

© Lieven Soete

Thema 2. Identiteit

Onze samenleving is diverser geworden op het vlak van betekenisgeving. Eens kende deze samenleving op het vlak van religie alleen de tegenstelling katholiek-vrijzinnig. Nu plaatst de aanwezigheid van grote groepen gelovigen van een andere godsdienst die samenleving voor nieuwe uitdagingen.

Het Kruispunt krijgt vaak vragen van lokale besturen en van voorzieningen over dit thema. Vragen die te maken hebben met samenleven in diversiteit – bijvoorbeeld over ritueel slachten, religieuze kentekens, of vragen in het kader van interculturaliseringsprocessen...

Een belangrijke tool die wij hanteren voor dergelijke vragen zijn de handelingsprincipes. In de sector bestaat er op dat vlak al veel expertise. De komende jaren willen samen tot een nieuw instrumentarium komen. We

willen een coherent aanbod hebben om medewerkers van de sector en derden in staat te stellen om met 'moeilijke' kwesties om te gaan: we werken vooral via train-the-trainers bij de integratiecentra, en via leertrajecten en vormingen.

Verder gaan we onze bestaande publicaties en materialen (over onder meer religieuze kentekens en ritueel slachten) screenen op actualiteit, toegankelijkheid en bruikbaarheid.

Thema 3. Sociale cohesie

Sociale cohesie bevorderen is een van de kerntaken van integratiecentra, integratiediensten en lokale besturen. Het Kruispunt Migratie-Integratie ontwikkelde in het verleden al een *Praktijkgids sociale cohesie* en zette vormingen op over samenleven in de openbare ruimte in de lokale context.

Recent zetten we samen met integratiecentra een leer-

traject sociale cohesie op voor integratiediensten.

De evaluatie van dat traject moet uitmonden in een structureel ondersteuningsaanbod voor lokale besturen. Hoe kan je sociale netwerken van mensen verbreden door ontmoetingen? Innovatieve praktijken op dat vlak gaan we documenteren en analyseren, publiceren en jaarlijks actualiseren.

We willen de praktijkontwikkeling ook ondersteunen door inzichten uit binnenlands en buitenlands wetenschappelijk onderzoek bevattelijk te maken voor een breed publiek.

Hoe omgaan met diversiteit in conflicten of bij spanningen in de openbare ruimte? Op dat vlak willen we bekijken welke methodieken en instrumenten meer ingezet kunnen worden.

Verder plannen we leermomenten over afgebakende aspecten van ontmoeten of van omgaan met conflicten. En we gaan na of er een nieuw leertraject voor lokale besturen opgezet kan worden.

Sociale netwerken van mensen verbreden door ontmoetingen.

Gemeenten met vragen over sociale cohesie ondersteunen.

© Foto Dienst Samenleving, Sint-Niklaas.

Integratie in de lokale context bevorderen

De minister van Inburgering wijst in zijn beleidsbrief op de belangrijke rol die lokale besturen spelen voor de integratie van mensen met een migratiegeschiedenis. Het Kruispunt Migratie-Integratie heeft – samen met de integratiecentra – een ondersteuningsopdracht voor de lokale besturen. Zij vragen zich bijvoorbeeld af hoe ze het best kunnen omgaan met de Roma in hun gemeente. Ambtenaren van de burgerlijke stand willen informatie over verschillende verblijfsstatuten. En hoe kunnen gemeenten omgaan met het mislopen van sociale cohesie in wijken met verschillende culturele achtergronden...?

Telefonisch, per e-mail of op de website beantwoorden we nu al vragen van steden, gemeenten en OCMW's.

Die rol willen we de komende jaren blijven spelen. In samenspraak met de integratiecentra bouwen we de helpdeskfunctie verder uit tot een toegankelijk servicecentrum.

Het woonwagenbeleid is bij lokale besturen een erg actueel thema. Het Kruispunt beschikt over een grote expertise op dat vlak. Het stimuleert de uitwisseling van kennis en ervaringen tussen lokale besturen. Lokale besturen kunnen bij ons terecht voor info en advies. We voeren ook beleidswerk rond het tekort aan standplaatsen, het duurzaam beheer van terreinen, subsidiedossiers en het strategisch plan woonwagenbeleid.

Communicatie en profilering verbeteren

Een goede en doordachte communicatie is nodig om onze inhoudelijke doelstellingen te realiseren.

Communicatie is geen doel op zich, maar een middel. Communicatie moet doelgericht zijn.

Daarom willen we al onze communicatieacties vanaf 2011 laten vertrekken van een nieuw communicatieplan. Dat bouwt voort op de inhoudelijke doelstellingen van de organisatie, zet een reeks communicatiedoelstellingen op een rijtje en geeft aan welke kanalen we nodig hebben om die doelstellingen te realiseren: de zogenaamde mediamix.

In 2011 en 2012 willen we vooral werk maken van een nieuwe mediamix die onze inhoudelijke en communicatiedoelstellingen beter dient. Dat impliceert een grondige aanpassing van onze websites en nieuwsbrieven, een nieuw publicatiebeleid en de creatie van enkele nieuwe communicatiekanalen.

Ook gaan we van start met de uitbouw van een documentatiecentrum. We willen alle materialen van het Kruispunt toegankelijk maken, evenals publicaties van aanverwante sectoren, van het beleid, en andere publicaties en onderzoeken uit binnen- en buitenland.

© 2010 - StampMedia - Robbert Van Nes en Alexander Godts

Bijlagen

Integratiedecreet

De volledige, geconsolideerde tekst van het integratiedecreet en het uitvoeringsbesluit vind je op www.codex.vlaanderen.be. (Ga naar 'Trefwoorden' en kies 'Integratiebeleid'.)

Ledenlijst Raad van bestuur en Algemene vergadering

Het integratiedecreet bepaalt hoe de bestuursorganen van het Kruispunt Migratie-Integratie samengesteld moeten zijn. De **Raad van Bestuur** bestaat uit ten minste één vertegenwoordiger per categorie van de verplichte leden van de algemene vergadering.

Ledenlijst Algemene vergadering. De personen van wie de naam vetgedrukt staat, maken deel uit van de Raad van Bestuur

Leden van rechtswege:

Vlaamse Regering: Koen Daniëls, Bob Van den Broeck, Andy Vandevelde

Minderhedenforum: Lieve Van Espen, **Luciano Corsini**

Stad Gent: Anja Van den Durpel

Stad Antwerpen: Anissa Akhandaf

VVSG: **Piet Van Schuylenbergh**, Liesbet Vanwelsenaers

VVP: **William Blondeel**

VGC: **Janna Moonens**

ProvincialeCentra vzw: **Jos Jacobs**

Sociaal Tolk- en Vertaaldiensten:

Myranda Emmerechts

Onthaalbureaus: **Koen De Mesmaeker**, Eric De Jonge

Leden-deskundigen:

Jozef Boey

Peter Brepoels

Vincent Corluy

Sabine Craenen

Peter De Cuyper

Dorien De Troy

Jozef Devisscher

Frédéric Fiore

Meryem Kaçar

Mehmet Kürtgözü

Herman Lauwers (voorzitter)

Bleri Lleshi

Zohra Nidlahcen

Paul Pataer

Koen Pelleriaux

Christiaene Timmerman

Stef Vandebroek

Didier Vanderslycke

Renaat Vandevelde

Johan Wets

Daniël Wildemeersch

Wie is wie bij het Kruispunt Migratie-Integratie?

Directie

Marleen Heysse, *Algemeen directeur*
Véronique Grossi, *Intern directeur*
Benny Brouwers, *Zakelijk directeur*

Sectorcoördinatie

Mirjam Amar, *Stafmedewerker Europa -Brussel*
Leen Cleuren, *Onderzoeker*
Fons Ravijts, *Sectorcoördinator integratie*
Greet Slaets, *Sectorcoördinator inburgering*

Afdeling beleid

Marc Boeckx, *Afdelingsverantwoordelijke*
Dirk Beersmans, *Stafmedewerker woonwagenwerk en terreinenbeleid*
Ann Boeraeve, *Stafmedewerker onderwijs*
Tine Deboscher, *Stafmedewerker mensen zonder wettig verblijf*
Dirk De Cock, *Stafmedewerker sociale cohesie*
Dirk Eggermont, *Stafmedewerker inburgering (vervanging Marleen Depreitere)*
Öznur Karaca, *Projectondersteuner Managers van diversiteit*
Rachel Laget, *Stafmedewerker gelijke onderwijskansen*
Norah Van Den Daele, *Stafmedewerker Roma*

Afdeling infocom

Ignace Fermont, *Afdelingsverantwoordelijke*
Koenraad Bostijn, *Stafmedewerker documentatiecentrum*
Els Peeters, *Stafmedewerker Toolbox*
Els Roger, *Stafmedewerker website en publicaties*
Chams Eddine Zaougui, *Stafmedewerker pers en beeldvorming*

Afdeling logistiek

Petri van Asseldonk, *Afdelingsverantwoordelijke*
Raya Cheeba, *Onderhoud gebouw, logistiek medewerkster*
Saskia Couvreur, *Management assistent*
Reinout De Mol, *Administratief medewerker - boekhouding*
Nour Din El Makrini, *Stafmedewerker informatica*
Telli Görgöz, *Administratief medewerkster*
Sirwan Maaruf, *Stafmedewerker analist-programmeur*
Micheline Mushiya Nzembele, *Onderhoud gebouw, logistiek medewerkster*
Sara Oulad Haj Amar, *Administratief medewerkster*
Bram Penninckx, *Stafmedewerker websiteontwikkelaar*
Linh Vu, *Administratief medewerkster*

Afdeling rechtspositie

Dimitry Neuckens, *Afdelingsverantwoordelijke*
Sabrine Dawoud, *Stafmedewerker rechtspositie*
Ellen Druyts, *Stafmedewerker Steunpunt gezondheid & vreemdelingenrecht*

© Bram Penninckx

Sanne Konings, *Stafmedewerker rechtspositie*
Joke Kusters, *Stafmedewerker rechtspositie*
Nancy Peeters, *Stafmedewerker internationaal privaatrecht*
Lysbeth Reulens, *Stafmedewerker rechtspositie*
Eric Somers, *Stafmedewerker rechtspositie*
Annelies Troost, *Stafmedewerker rechtspositie*
Kristien Vanvoorden, *Stafmedewerker internationaal privaatrecht*

Afdeling leer@dvies

Liek van Hugte, *Afdelingsverantwoordelijke*
Gerda Bauwens, *Stafmedewerker leer@dvies*
Marijke Cornelis, *Stafmedewerker leer@dvies*
Philippe Degelin, *Stafmedewerker leer@dvies*
Leen D'hondt, *Stafmedewerker leer@dvies*
Peter Ghelen, *Stafmedewerker leer@dvies*
Bram Van Renterghem, *Stafmedewerker leer@dvies*

Centrale ondersteuningscel Sociaal tolken en vertalen

Sara Leunis, *Afdelingsverantwoordelijke*
Debbie Bruylant, *Pedagogisch medewerker*
Mieke Bruynseels, *Projectmedewerker*
Nora Hassaounia, *Opleidingsverantwoordelijke*
Nima Jebelli, *Docent / Pedagogisch medewerker*
Leen Meeremans, *Projectmedewerker/kwaliteitsmedewerker*
Anna Molik, *Kwaliteitsmedewerker*
Britt Roels, *Projectmedewerker*

Communicatieaanbod

Websites

- Algemene website: www.kruispuntmi.be
- Website Vreemdelingenrecht: www.kruispuntmi.be/vreemdelingenrecht of www.vreemdelingenrecht.be
- Toolbox: www.kruispuntmi.be/toolbox
- Website Centrale Ondersteuningscel Sociaal Tolken en Vertalen: www.sociaaltolkenenvertalen.be, www.kruispuntmi.be/coc

Elektronische nieuwsbrieven

- *Diagonaal*
- *Nieuwsbrief Vreemdelingenrecht en IPR*
- *Medische Nieuwsbrief Vreemdelingen*
- *Mailing Wetgeving*

Publicaties

Overzicht op www.kruispuntmi.be > Publicaties

Tijdschriften

De Trekhaak: tijdschrift voor woonwageneigenaren
Tijdschrift voor Vreemdelingenrecht
(redactiesecretariaat)
Info: www.kruispuntmi.be > Tijdschriften

Persoverzicht Kruispunt Migratie- Integratie

elke werkdag
zie www.kruispuntmi.be > Nieuwsbrieven

Adressen sectoren integratie, inburgering en sociaal tolken en vertalen

Zie website www.kruispuntmi.be > integratiesector

Kruispunt Migratie - Integratie vzw

Vooruitgangstraat 323 bus 1
1030 Brussel
Tel. 02 205 00 50
Fax 02 205 00 60

info@kruispuntmi.be
www.kruispuntmi.be
www.kruispuntmi.be/toolbox
www.vreemdelingenrecht.be
www.sociaaltolkenenvertalen.be

